

บทที่ 2

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคำซ้ำไว้มาก ทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สำหรับในภาษาไทยนั้นก็มีผู้สนใจทำการศึกษาคำซ้ำ ในภาษาไทยถิ่นย่อยต่าง ๆ เช่น ทำการศึกษาคำซ้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ คำซ้ำใน ภาษาไทยถิ่นเหนือ คำซ้ำในภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยเฉพาะภาษาไทยกรุงเทพฯนั้นมี ผู้ทำการศึกษาไว้มากที่สุด แต่ไม่พบว่ามิมีผู้ใดทำการศึกษาคำซ้ำในภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่ง ผู้วิจัยสนใจจะทำการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาก่อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำซ้ำในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เหล่านี้มีลักษณะที่แตกต่างกัน ออกไป ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายหรือมีความสนใจในแง่มุมที่แตกต่างกัน โดยอาจจะศึกษาความหมายของคำซ้ำ โครงสร้างของคำซ้ำ กระบวนการสร้างคำซ้ำ หรือ ศึกษานิคมของคำซ้ำ เป็นต้น เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาคำซ้ำพยางค์ที่เป็น คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ในภาษาสงขลา ซึ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยภาษาหนึ่งของภาษาไทย จึงจะทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำซ้ำเฉพาะแต่ในภาษาไทยเท่านั้น และจะนำเสนอโดย แยก เป็นหัวข้อย่อยดังนี้คือ

- ก. คำจำกัดความของคำซ้ำ
- ข. ลักษณะความหมายของคำซ้ำ
- ค. ชนิดของคำซ้ำ
- ง. วิธีการซ้ำคำ
- จ. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของเสียงและความหมายของคำซ้ำ
- ก. คำจำกัดความของคำซ้ำ

ปัญหาว่าคำซ้ำคืออะไรนั้น เป็นปัญหาที่มีผู้ให้ความสนใจแตกต่างกันทั้งนี้อาจ เนื่องจากความคิดและจุดมุ่งหมายของการวิจัยแตกต่างกัน อันจะเห็นได้จากคำจำกัดความที่มี ผู้ให้ไว้ในงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้คือ

1. คำซ้ำคือคำประเภทหนึ่งซึ่งเกิดจากการที่มีคำเดิมอยู่คำหนึ่งและนำคำดังกล่าวนี้มาพูดซ้ำอีกครั้งหนึ่งหรือหลายครั้งก็ได้ โดยถือว่าทั้งเสียงของคำเดิมและเสียงที่พูดซ้ำใหม่รวมกันเป็นคำเพียงคำเดียวและส่วนที่พูดซ้ำใหม่นี้อาจจะเหมือนคำเดิมทุกประการหรือเหมือนกันเพียงบางส่วนเท่านั้นก็ได้

ผู้ที่ให้คำจำกัดความในลักษณะข้างต้นมีอาทิ

"Reduplication is an affix that consists of repeating part of the underlying form."

"การซ้ำคำคือส่วนเดิม ซึ่งมีรูปซ้ำกับส่วนหนึ่งของหน่วยหลัก" (Bloomfield 1976: 218)

"คำซ้ำคือคำคำเดียวกันนำมากล่าวสองครั้ง" (บรรจบ พันธุเมธา 2521: 102)

"คำซ้ำคือคำที่เกิดจากการนำคำแต่ละคำมาซ้ำ คำแต่ละคำที่จะนำมาซ้ำนี้เราจะเรียกว่าคำเดิม ในการซ้ำคำเราอาจจะซ้ำคำเดิมทั้งคำหรือจะซ้ำเพียงบางส่วนก็ได้" (สุจิตรา บรมินเทนท์ 2509: 6)

"คำซ้ำคือคำซึ่งเกิดจากการกล่าวคำใดคำหนึ่งซ้ำ ๆ กันตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป เช่น คำว่า แดงแดง ซึ่งเกิดจากการกล่าวคำ แดง ซ้ำกันสองครั้งเป็นต้น" (สุปราณี สมพงษ์ 2510: 12)

"คำซ้ำคือการซ้ำคำคำเดียวกัน ซ้ำกันตั้งแต่สองหนขึ้นไป เช่น เร็วๆ เดินๆ หนักๆ การซ้ำคำนี้เป็นวิธีการสร้างคำในภาษาให้มีใช้มากขึ้น" (วิจิตร ยอดสุวรรณ และคณะ 2519: 39)

จากคำจำกัดความของคำซ้ำที่ยกมานี้จะเห็นได้ว่า อาจมีความแตกต่างกันในข้อปลีกย่อยบางประการ เช่น บางท่านเห็นว่าคำซ้ำเป็นการนำคำคำเดียวกันมากล่าวซ้ำเพียงสองครั้ง แต่บางท่านได้ให้ขอบเขตที่กว้างออกไปอีก กล่าวคือกำหนดให้เป็นการซ้ำคำตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

นอกจากนั้นบางท่านยังให้รายละเอียดเพิ่มขึ้นไปอีกในเรื่องขององค์ประกอบทางเสียงในแง่ที่ว่า การซ้ำคำนั้นอาจจะซ้ำคำเดิมทั้งคำหรือจะซ้ำเพียงบางส่วนก็ได้ อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความต่าง ๆ ในกลุ่มแรกนี้มีส่วนที่เหมือนกันซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากที่ทำให้คำซ้ำในกลุ่มแรกนี้แตกต่างจากกลุ่มที่สองที่จะกล่าวต่อไป นั่นคือ คำซ้ำดังกล่าวนี้จะต้องมีหน่วยใดหน่วยหนึ่งที่สามารถเกิดเดี่ยวและมีความหมายได้ หรือจะต้อง เป็นคำซ้ำที่มีหน่วยหลักหรือคำ เดิมนั้นเอง

2. คำซ้ำคือคำที่พยางค์ในคำนั้นมีความคล้ายคลึงกันหรือซ้ำกันแต่ไม่มีพยางค์ใด เกิด เดี่ยว เป็นคำได้

นอกจากจะเป็นคำซ้ำที่มีการพูดซ้ำคำ เดิมดังกล่าวแล้ว ยังมีคำซ้ำอีกประเภทหนึ่งที่มีคุณสมบัติต่างออกไป กล่าวคือ เป็นคำซ้ำที่พยางค์ภายในคำมี เสียงซ้ำกันแต่ไม่มีพยางค์ใด เกิด เดี่ยว เป็นคำได้ ผู้ให้คำจำกัดความในลักษณะนี้มี เพียงคนเดียว คือ อภิลักษณ์ อุดมมณีสุวัฒน์ อย่างไรก็ตาม แม้คำจำกัดความดังกล่าวจะหมายถึงคำซ้ำในลักษณะหลังนี้ แต่ อภิลักษณ์ อุดมมณีสุวัฒน์ ก็ได้นิยามให้คำซ้ำในลักษณะแรกรวมอยู่ด้วย เช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้จากคำจำกัดความดังนี้

คำซ้ำหมายถึงคำที่มี เสียงในพยางค์ทั้งสองซ้ำกันโดยอาจซ้ำทุก เสียงหรือมีไว้ทุก เสียงก็ได้ คำซ้ำอาจมีพยางค์หนึ่ง เป็นพยางค์หลักคือพยางค์ที่สามารถเกิด เดี่ยว เป็นคำได้ หรืออาจไม่มีพยางค์หลัก เลยก็ได้ ถ้ามีพยางค์หลักคำที่ เหลือแสดงการซ้ำเสียงนั้น จะต้องมีความหมาย เกี่ยวข้องกับความหมายของพยางค์หลัก ถ้าไม่มีพยางค์หลักพยางค์ทั้งสองจะต้องแสดง เสียงสระที่เป็นรูปแบบ และทั้งสองพยางค์นั้น จะต้องเกิดร่วมกัน เสมอ เพื่อทำให้เกิดความหมายของคำซ้ำนั้น ๆ (อภิลักษณ์ อุดมมณีสุวัฒน์ 2526: 35-36)

จะเห็นได้ว่าคำซ้ำในประการที่สองนี้มีขอบ เขตกว้างกว่าคำซ้ำประเภทที่หนึ่ง ทั้งนี้ เพราะได้จัดให้คำที่มี เสียงในพยางค์ (ที่ประกอบขึ้น เป็นคำ) ซ้ำกัน เข้าอยู่ในประเภทของคำซ้ำ โดยไม่คำนึงถึงว่าหน่วยใดหน่วยหนึ่งจะต้องสามารถเกิด เดี่ยวและมีความหมายได้หรือไม่ นับ เป็นวิวัฒนาการของการศึกษาคำซ้ำที่กว้างไกลออกไปอีกลักษณะหนึ่งอย่าง เห็นได้ชัด

คำจำกัดความของคำซ้ำพยางค์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะศึกษาคำซ้ำ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับคำซ้ำในคำจำกัดความของ อภิลักษณ์ อุดมมณีสุวัฒน์ กล่าวคือจะพิจารณาโครงสร้างของคำตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไปว่า พยางค์

อันเป็นส่วนประกอบของคำเหล่านั้น มีความคล้ายคลึงกันในลักษณะที่เป็นแบบแผน และลักษณะความคล้ายคลึงที่เป็นแบบแผนนี้มีความสัมพันธ์กับความหมาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือพยางค์ในคำนั้นมีลักษณะของการซ้ำหรือไม่ พยางค์ที่มีลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นพยางค์ที่เกิดเดี่ยวหรือเป็นคำ หรืออาจไม่สามารถเกิดเดี่ยวก็ได้ ด้วยเหตุที่พิจารณาโครงสร้างของคำซ้ำในลักษณะการซ้ำของพยางค์จึงเห็นว่าควรเรียกว่า คำซ้ำพยางค์โดยให้คำจำกัดความไว้ดังต่อไปนี้

คำซ้ำพยางค์ คือคำที่ประกอบด้วยพยางค์ตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป โดยที่แต่ละพยางค์จะต้องมีการซ้ำกันในเรื่องของเสียงพยัญชนะต้น เสียงพยัญชนะท้าย เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ คำซ้ำพยางค์อาจประกอบด้วยพยางค์ที่ไม่สามารถเกิดเดี่ยวได้ทุกพยางค์ หรือมีพยางค์ใดพยางค์หนึ่งที่เกิดเดี่ยวได้ ในกรณี que ทุกพยางค์ไม่สามารถเกิดเดี่ยวได้ จะต้องมึรูปแบบการซ้ำซึ่งสัมพันธ์กับความหมาย คำซ้ำพยางค์ไม่ว่าจะมีกี่พยางค์จะทำหน้าที่ร่วมกัน เป็นหนึ่งหน่วย

คำจำกัดความของคำซ้ำพยางค์ข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินคำซ้ำพยางค์ในการ เก็บข้อมูล

ตัวอย่าง

li:an ⁵ li:an ⁵	:	(พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย + พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย)
tiəŋ ² tiəŋ ²	:	(พยางค์ที่มี ความหมาย + พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย)
'phe:ŋ ² phen ² 'phe:ŋ ²	:	(พยางค์ที่มี ความหมาย + พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย + พยางค์ที่มี ความหมาย)
kho:k ² khe:k ² ko:k ⁴ ke:k ⁴	:	(พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย + พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย + พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย + พยางค์ที่ไม่มี ความหมาย)

ข. ลักษณะความหมายของคำซ้ำ

การศึกษาคำซ้ำส่วนใหญ่มัก เกี่ยวข้องกับการศึกษาความหมายด้วย เสมอ เท่าที่ผ่านมา จะเห็นว่าการศึกษา เรื่องความหมายของคำซ้ำได้คลี่วงกว้างออกไปเรื่อย ๆ ดังจะแยกย่อยให้เห็น ดังนี้คือ

1. คำซ้ำที่ลักษณะความหมายบ่งเฉพาะความหมายประจำคำ *

ในการศึกษาความหมายของคำซ้ำนั้น ผู้ศึกษาศึกษาความหมายของคำซ้ำในแง่ของความหมายประจำคำ โดยศึกษาความหมายของคำซ้ำว่าคล้ายกับคำมูลเดิมหรือแตกต่างออกไปจากคำมูลเดิม การศึกษาความหมายในลักษณะนี้กล่าวได้ว่า เป็นการศึกษาตั้งแต่สมัยพระยาอุปกิตศิลปสาร (2514: 61) เป็นต้นมา งานวิจัยหรือเอกสารดังกล่าว ได้แก่ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2513: 117), บรรจบ พันธุเมธา (2521: 102-107), ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน (2516: 119-120), ดิเรกชัย มัทธนะสิน (ม.ป.ป.: 107-108), วิจิตร ยอดสุวรรณ และคณะ (2519: 39), อนันต์ อ่วมศาสตร์ และ เนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์ (2520: 81-82), วินัย ภูระหงษ์ (2526: 87-88) ซึ่งต่างก็ได้กล่าวถึงความหมายของคำซ้ำในภาษาไทยไปในแนวทางที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะแยกออกเป็น 2 ข้อ ดังนี้

ก) คำซ้ำที่มีความหมายแตกต่างออกไปจาก เดิมแต่ไม่เปลี่ยนแปลงความหมายหลัก

คำซ้ำอาจแสดงความหมายที่แตกต่างออกไปจาก เดิมโดยมีความหมายประการใดประการหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) แสดงความหมายเปลี่ยนแปลงไป เป็นพหูพจน์ บอกรจำนวนมากกว่าหนึ่ง หรือแสดงว่ามากครั้งขึ้นไป หรือแสดงอาการกระทำที่ต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ เช่น

เด็ก ๆ   หนุ่ม ๆ   สาว ๆ

ฉันทมาศิต ๆ ดู   เดือน ๆ กัน เสียบ้าง   ลองสิบบมาตุหน่อย

---

* เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์ ใช้ว่า "ความหมายประจำรูปคำ" (ผู้วิจัย)

2) แสดงอาการกระทำหรือคุณสมบัติที่มากที่สุด คำซ้ำแบบนี้จะ เป็น คำซ้ำสามคำ คำที่สองจะมีเสียงเป็นวรรณยุกต์ตรี เช่น

เดินเดินเดิน	ดูดูดู	นอนนอนนอน
ดีดีดี	คอยคอยคอย	ดำดำดำ

3) แสดงความหมายหนักแน่นหรือมีน้ำหนักมากขึ้น ในความหมาย ดังกล่าวนี้มีก เป็นคำซ้ำสองคำโดย เปลี่ยนเสียงคำหน้าเป็นเสียงวรรณยุกต์ตรี เช่น

ดำดำ	ค้ำขาว	บ๊วยบ๊วย
------	--------	----------

4) แสดงความหมายที่น้อยหรือหย่อนไปกว่า เดิมหรือไม่เฉพาะเจาะจง เช่น อะไร เขียวๆ อยู่ในนั้น (หมายความว่ามีลักษณะเขียวๆ ไม่ใช่เขียวมาก)

สีคำๆ ซอบกล (หมายความว่าเป็นแต่เพียงลักษณะคำๆ ไม่ดำมาก)

5) แสดงลักษณะชัด เจนยิ่งขึ้นในกรณีที่เป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น

น้ำไหลจืดๆ	ฟ้าร้องครืนๆ
------------	--------------

6) แสดงการแยกออกเป็นสัดส่วนกัน เช่น

เดินเป็นแถวๆ	หันเป็นชั้นๆ	จ่ายเป็นงวดๆ
--------------	--------------	--------------

7) แสดงการคาดคะเนหรือประมาณ ไม่นั่นนอน เช่น

ไปโรงเรียนเช้าๆ อยู่แถวสะพานควาย อยู่ข้างๆบ้าน
อยู่กลางๆ ซอย

8) แสดงความไพเราะในการออกเสียงด้วยวิธีการอ่านคำหน้า เป็น เสียงสระ อะ เช่น

ระริก	มาจาก	ริกๆ
คะคิก	มาจาก	คิกๆ
ละลิว	มาจาก	ลิวๆ
วะวับ	มาจาก	วับๆ

๑) แสดงการเน้นความในประโยคคำสั่ง เช่น

เขียนดีๆ   พูดดังๆ   คอบซัดๆ

ข) คำซ้ำที่มีความหมายแตกต่างออกไปจากคำเดิม โดยที่ความหมายเปลี่ยนแปลงไป

คำซ้ำประเภทนี้อาจเกิดจากการนำคำซ้ำมาประสมกันอีกทีหนึ่ง หรือไม่เกิดจากการนำคำซ้ำมาประสมกันก็ได้ ความหมายของคำซ้ำดังกล่าวนี้เปลี่ยนแปลงไปจากคำเดิมโดยสิ้นเชิง กลายเป็นสำนวน ที่น่าสังเกตคือ คำซ้ำประเภทนี้จะทำหน้าที่ใหม่ในประโยค กล่าวคือไม่ได้ทำหน้าที่เดิมเหมือนกับคำเดิมที่ยังไม่ได้ซ้ำคำ เช่น

ไปๆ มาๆ	(มีความหมายว่า ในที่สุด)
งูๆ ปลาๆ	(มีความหมายว่า รู้บ้างแต่ไม่สนิท)
ดีๆ ชั่วๆ	(มีความหมายว่า อย่างไรก็ตาม)
หมุนๆ	(มีความหมายว่า ง่าย สะดวก)
กล้วยๆ	(มีความหมายว่า ง่าย สะดวก)

จะเห็นได้ว่าความหมายของคำซ้ำในข้อ ก) ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยทั่วไปแล้วความหมายจะยังคงความหมายของคำเดิมไว้ ทั้งนี้เพราะต่างก็มีคำเดิม (base) เป็นหลักอยู่ อิทธิพลของการซ้ำคำจะแสดงออกมาให้เห็นว่ามีความหมายแปลกไปจาก เดิมว่าสิ่งที่กล่าวถึงนั้น หรืออาการกระทำนั้นมากกว่าปกติ หรือทำให้ความหมาย เหาไปกว่า เดิมหรือไม่ เฉพาะเจาะจง ส่วนความหมายของคำซ้ำในข้อ ข) นั้น เป็นความหมายของสำนวน ทำให้ความหมายประจำคำของคำเดิมหายไป และมีความหมายใหม่ขึ้นมาแทนที่

2. คำซ้ำที่มีความหมายในเชิงให้ทัศนคติของผู้พูด

นับ เป็นความก้าวหน้าของการศึกษาความหมายของคำซ้ำในภาษาไทย อีกก้าวหนึ่งที่ได้มีผู้ทำการศึกษาความหมายของคำซ้ำและพบว่า คำซ้ำลักษณะหนึ่งแสดงความหมายที่นอกเหนือออกไปจากความหมายประจำคำ กล่าวคือจะให้ทัศนคติของผู้พูดออกมาด้วย ผู้ที่ทำการศึกษานี้ เป็นคนแรกคือ สุดาพร ลักษณะยานาวิน (2525: 11-34) โดยได้ทำการศึกษา

ความหมายและรูปแบบของ เสียงของคำซ้ำชนิดจากรวิลาศในภาษาไทยกลุ่มหนึ่ง อันได้แก่ กลุ่มที่มีการเปลี่ยนแปลงสระของคำหลักจากสระอะไรก็ตามไป เป็นสระ ุ และ ู โดยที่ เสียงพยัญชนะทุก เสียงยังคง เหมือน เดิม ซึ่งการซ้ำแบบนี้จะมีการเลียนเสียงสั้นยาวของสระ เสียงวรรณยุกต์ และการลงเสียงหนักเบาของคำหลักเสมอ ถ้าคำหลักเป็นคำหลายพยางค์ การเปลี่ยนแปลงเสียงสระจะเกิดเฉพาะกับพยางค์ท้ายของคำ ส่วนพยางค์ที่มาข้างหน้า คงซ้ำเหมือนคำหลัก กับอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่กลุ่มที่มีการซ้ำคำหลัก โดยใช้สระ ๐ ซึ่งจะต้อง ตามด้วยพยัญชนะนาสิก ๓ เสมอ และคำซ้ำจะปรากฏหน้าคำหลัก เช่น

คำในกลุ่มแรก : เก้าอี้เก้าเอื้อ ขนมนขนิม รกเร็ก ซ้อเซื้อ

คำในกลุ่มที่สอง : โขคงโขคดา ห้าห้งห้าห่ม ตุ๊กตงตุ๊กตา ห่งฝัก

จากการศึกษา สุดาพร ลักษณ์ยนาวิน พบว่ากลุ่มคำทั้งสองกลุ่มดังกล่าวแสดง ความหมายซึ่งบ่งบอกทัศนคติในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งที่กำลังพูดถึง หรือแสดงความรู้สึกของผู้พูดใน ทางตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกับคู่สนทนา ในอีกกรณีหนึ่งคือ มีความหมายที่แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่กำลังพูดถึงนั้นมิได้มีความสำคัญแต่อย่างใด เป็นสิ่งที่รู้ๆ กันอยู่แล้ว ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญใน ประโยค

จะเห็นได้ว่าความหมายของคำซ้ำข้อ 2 แตกต่างออกไปจากข้อ 1 กล่าวคือ คำซ้ำได้ให้ความหมายในแง่ทัศนคติ (attitude) ของผู้พูดด้วยนอก เหนือจากความหมายประจำคำ

ค. ชนิดของคำซ้ำ

การศึกษารูปแบบของคำซ้ำในภาษาไทยอาจแยกได้เป็น สองประเภทคือ การศึกษา ว่าในบรรดาชนิดของคำในภาษานั้นมีคำใดบ้างที่อาจจะเกิด เป็นคำซ้ำได้หรือนำมาซ้ำได้ประเภทหนึ่ง อีกประเภทหนึ่งคือการศึกษาว่า เมื่อ เกิด เป็นคำซ้ำขึ้นแล้ว คำซ้ำดังกล่าวจะทำหน้าที่เป็นคำซ้ำชนิดใด บ้าง ซึ่งจะขอแยก เสนอออกเป็น 2 ประเภทตามขั้นตอนดังกล่าวดังนี้คือ

1. ชนิดของคำที่นำมาซ้ำคำได้

สุธิวงค์ พงศ์ใหญ่ (2513: 117) ได้อธิบายว่า คำในภาษาไทย เกือบทุกชนิดซ้ำเสียงได้ เว้นแต่คำลักษณะนามที่ไม่มีการซ้ำเสียงเลย

สุจิตรา บรมมินเทนท์ (2509) ได้ทำการศึกษาว่าในภาษาไทย มีคำในหมวดใดบ้างและคำอะไรบ้างที่นำมาใช้เป็นคำซ้ำได้ ผลจากการศึกษาพบว่าคำทุกหมวดในจำนวน 11 หมวด สามารถนำมาใช้เป็นคำซ้ำได้ แต่คำในคลังคำแต่ละหมวดอาจมีคำที่ไม่เกิดเป็นคำซ้ำเลยก็ได้ ซึ่งพอจะสรุปให้เห็นตัวอย่างคำเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างคำในหมวดคำต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้เป็นคำซ้ำ และที่ไม่ซ้ำคำเลย

หมวดคำ	ตัวอย่างคำที่ซ้ำได้	ตัวอย่างคำที่ไม่ซ้ำเลย
1. หมวดคำเชื่อม	ทั้งที่ - ทั้งๆ ที่	กะ กับ หรือ
2. หมวดคำมาลา	ธรรมดา - ธรรมดาๆ	ปรกติ
3. หมวดคำบุพบท	แถว - แถวๆ	กะ กว่า แก่
4. หมวดคำกริยา	เกือบ - เกือบๆ	คง ยัง ย่อม*
5. หมวดคำบอกจำนวน	ราว - ราวๆ	สาม เดียว
6. หมวดคำกริยาวิเศษณ์	เสมอ - เสมอๆ	เอง อีก ออก
7. หมวดคำบอกกำหนด	ไหน - ไหนๆ	นี่ นั่น นี
8. หมวดคำท้ายประโยค	นะ - นะนะ	รี
9. หมวดคำลักษณะนาม	ตัว - ตัวๆ	-
10. หมวดคำนาม	ม่า - ม่าๆ	มุขมา
11. หมวดคำบอกเวลา	พัก - พักๆ	พຽงนี้

* ตัวอย่างคำที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ (คง, ยัง, ย่อม) ทำหน้าที่เป็นคำช่วยกริยา แต่สุจิตรา บรมมินเทนท์ ได้รวม เป็นกลุ่มย่อยของหมวดคำกริยา

บรรจบ พันธุเมธา (2521: 103-107) ได้อธิบายถึงลักษณะของคำซ้ำซึ่งทำให้เห็นว่าในภาษาไทยนั้นคำชนิดใดบ้างที่นำมาซ้ำคำได้ดังนี้คือ

1. คำซ้ำที่ซ้ำคำนาม เช่น
เห็นแต่เด็ก ๆ
มีแต่หนุ่ม ๆ
2. คำซ้ำที่ซ้ำคำขยายนาม หรือสรรพนาม เช่น
มีแต่ปลา เป็น ๆ เรา ๆ
เสื้อตัวนี้ยังดี ๆ อยู่ ท่าน ๆ
มะม่วงลูก เล็ก ๆ
3. คำซ้ำที่ซ้ำคำนามหรือคำบอกจำนวนนับ เช่น
ซึ่ง เป็นกิ โลก ๆ
ชื่อ เป็นร้อย ๆ
4. คำซ้ำที่ซ้ำคำบุพบท หรือคำขยายกริยา เช่น
เขียนกลาง ๆ
เขียนดี ๆ
5. คำซ้ำที่ซ้ำคำกริยา เช่น
สั่ง ๆ
ลวก ๆ

อย่างไรก็ตาม บรรจบ พันธุเมธา ไม่ได้มุ่งเน้นอย่างชัดเจนว่าคำที่นำมาซ้ำคำได้นั้นมีชนิดใดบ้าง แต่สุจิตรา บรมมินเทนท์ มีความเห็นว่า คำทุกชนิดอาจนำมาใช้เป็นคำซ้ำได้ ซึ่งความเห็นดังกล่าวแตกต่างกับของ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ที่เห็นว่า คำลักษณะนามไม่มีการซ้ำเสียงเลย ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นเช่นเดียวกับ สุจิตรา บรมมินเทนท์

2. ชนิดของคำซ้ำที่ผ่านกระบวนการซ้ำคำแล้ว

ชนิดของคำซ้ำอีกลักษณะหนึ่งซึ่งมีผู้ศึกษาไว้คือ เมื่อคำได้ผ่านกระบวนการหนึ่งกลายเป็นคำซ้ำ คำซ้ำดังกล่าวจะทำหน้าที่ต่าง ๆ กันในประโยค ทำให้มีผู้สนใจว่าคำซ้ำเหล่านี้จะทำหน้าที่ใดได้บ้าง

บรรจบ พันธเมธา (2521: 103-107) ได้กล่าวถึงชนิดของคำซ้ำในหัวข้อ เรื่องการใช้คำซ้ำว่า โดยมากคำซ้ำจะใช้ตามหน้าที่ของคำเดิมที่เป็นคำเดี่ยวๆ ยกเว้น บางคำเท่านั้น ได้แก่ คำซ้ำที่ซ้ำคำนาม คำกริยา หรือคำขยาย ทำให้ความหมายต่าง ออกไป ไม่เนื่องกับความหมายเดิม ใช้เป็นคำขยายเช่น ฟั่นๆ (ธรรมดา) กลัวยๆ หมูๆ (ง่าย, สะดวก) ถั่วๆ (เลว, ไม่มีราคา ฯลฯ) คำซ้ำอาจทำหน้าที่ได้ดังนี้

1. ใช้เป็นคำนาม เช่น ลูกๆ ลูกๆ หลานๆ
2. ใช้เป็นคำสรรพนาม เช่น เราๆ ท่านๆ เขาๆ เราๆ
3. ใช้เป็นคำกริยา เช่น วิ่งๆ เดินๆ
4. ใช้เป็นคำขยายนาม เช่น เลือ่สวยงามๆ ของสวยงามๆ งามๆ
5. ใช้เป็นคำขยายกริยา เช่น เก็บของให้หมดๆ กวาดเกลี่ยๆ

ง. วิธีการซ้ำคำ

ได้มีผู้ศึกษาประเภทของคำซ้ำตามลักษณะของการซ้ำคำและรูปโครงสร้าง ทางเสียงของพยางค์ต่าง ๆ ภายในคำซ้ำไว้พอสมควร ในที่นี้จะเสนอแยกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ชี้ให้เห็นถึงการจำแนกประเภทของวิธีการซ้ำคำ และกลุ่มที่ชี้ให้เห็นถึงรายละเอียด ในโครงสร้างของคำซ้ำพยางค์

1. กลุ่มที่ชี้ให้เห็นถึงการจำแนกประเภทของวิธีการซ้ำคำ

ในเรื่องวิธีการซ้ำคำนั้นในภาษาไทยไม่มีลักษณะที่สับสนมากนัก จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องนี้นั้นมักจะกล่าวไปในแง่เดียวกัน คือจะแบ่งวิธีการซ้ำคำออกเป็น

2 ประเภทคือ

ก) การซ้ำคำเดิมโดยสมบูรณ์

หมายถึงการนำคำเดิมมาซ้ำเสียงภายในคำทุกเสียง เช่น

คำ	คำคำ
ดี	ดีดี

ข) การซ้ำคำเดิมเพียงบางส่วน

หมายถึงการนำคำเดิมมาซ้ำเสียงโดยเลือกเอามาซ้ำเพียงบางเสียงเท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็น เสียงพยัญชนะต้น เสียงพยัญชนะท้าย หรือเสียงสระก็ได้ เช่น
ไซเซ (เป็นคำซ้ำที่มีเสียง s ในพยางค์หน้าและพยางค์หลังซ้ำกัน)

ผู้ที่มีความเห็นดังกล่าวนี้ อาทิ

ประยูร ทรงศิลป์ (2526: 51-53) ได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาโดยได้กล่าวถึงคำซ้ำว่า การซ้ำเสียง (Reduplication) เป็นการเปลี่ยนแปลงของเสียงอีกประการหนึ่ง เพราะคำในภาษามีการออกเสียงซ้ำกัน การซ้ำเสียงแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. การซ้ำทั้งหมด (Complete Reduplication) เป็นการออกเสียงซ้ำเสียงที่มีอยู่เดิมทุกเสียง ดังตัวอย่างในภาษาไทยเช่น

ดี	เป็น ดีๆ
มาก	เป็น มากๆ

2. การซ้ำบางส่วน (Partial Reduplication) เป็นการออกเสียงซ้ำเสียงเดิมเป็นบางส่วน เช่น

ดี	เป็น ดีดี
ร้อน	เป็น ร้อนร้อน

อนันต์ อ่วมศาสตร์ และ เนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์ (2520: 81-84) กล่าวว่าในภาษาไทยมีคำซ้ำอยู่เป็นจำนวนมาก แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ คำซ้ำทั้งคำ และคำซ้ำบางส่วน

1. คำซ้ำทั้งคำ ได้แก่คำซ้ำที่ออกเสียงคำนั้นซ้ำกันหมดทุกพยางค์ อาจจะซ้ำกัน 2 ครั้ง หรือมากกว่าก็ได้

2. คำซ้ำบางส่วน ได้แก่คำซ้ำที่ออกเสียงซ้ำกันไม่หมดทุกส่วนของคำ อาจจะซ้ำเฉพาะเสียงพยัญชนะต้นสระ หรือตัวสะกดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

วิจารณ์ ยอดสุวรรณ และคณะ (2519: 39-45) ได้กล่าวถึงลักษณะของการซ้ำคำ
ว่ามี 2 ประเภทคือ

1. คำซ้ำที่ซ้ำเพื่อเปลี่ยนแปลงความหมาย คำซ้ำในกลุ่มนี้เป็นคำซ้ำที่น่าเสียง
ของคำเดิมมาซ้ำโดยสมบูรณ์
2. คำซ้ำที่ถือการออกเสียงเป็นสำคัญ คำซ้ำในกลุ่มนี้เป็นคำซ้ำที่น่าเอา
บางส่วนของเสียงของคำเดิมมาซ้ำไม่ได้กล่าวซ้ำคำเดิมอย่างสมบูรณ์ทุกเสียง เพื่อให้ออก
เสียงได้สะดวก ที่เรียกว่าอุจจารณวิลาส (Euphonic Couplet) ทำให้การออกเสียงเกิด
ความไพเราะ

ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน (2516: 120) กล่าวว่าคำซ้ำแบ่งออกเป็นสองพวกคือ

1. คำซ้ำที่ซ้ำเหมือนกันทั้งพยางค์ เช่น เด็กๆ ทิดๆ
2. คำซ้ำที่ซ้ำบางส่วนของพยางค์ เช่น
ไซเซ (เสียง ซ/S/ ในพยางค์หน้าและพยางค์หลังซ้ำกัน)
พึมพำ (เสียงพยัญชนะต้น และท้ายในพยางค์แรกกับพยางค์หลังซ้ำกัน)

กาญจนา นาคสกุล (Karnchana Nacaskul 1962: 101-108, 121-126)
อ้างถึงใน กรรณิการ์ ชินะโชติ (2516: 36-38) ได้ศึกษาคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาเขมร
โดยแบ่งคำซ้ำในภาษาไทยออกเป็นประเภทย่อยได้ดังนี้

1. คำซ้ำแบบซ้ำทั้งคำ (Repetitive Reduplication) คำทุกหมวด
ซ้ำได้ยกเว้นคำประเภท คำเชื่อม คำบุรพบท และคำลงท้าย เช่น

นาม	เด็กเด็ก	หนุ่มหนุ่ม
กริยา	กินกิน	เขียนเขียน
จำนวนนับ	ร้อยร้อย	สิบสิบ
ลักษณะนาม	ซึ้นซึ้น	คนคน

คำซ้ำประเภทนี้พยางค์หน้าของคำซ้ำบางคำจะกร่อนได้ เช่น ริกริก เป็น ระริก หรือ
เสียงวรรณยุกต์อาจเปลี่ยนไปบ้าง เช่น นำรักน่ารัก ในบางกรณีคำซ้ำจะประกอบด้วยพยางค์
ที่ซ้ำกัน 2 คู่ และทุกพยางค์มีพยัญชนะต้นเสียงเดียวกัน เช่น นู้นูนูนี บ้าบ้าแป้อแป้อ

2. คำซ้ำแบบเปลี่ยนเสียงสระ (chiming Reduplication) การซ้ำชนิดนี้ถ้าเป็นคำพยางค์เดียวพยัญชนะต้นและตัวสะกดจะซ้ำกัน เช่น อัดอัด แว่ววาว ถ้าเป็นคำ 2 พยางค์ พยางค์ที่ 1 จะซ้ำทั้งพยางค์ พยางค์ที่ 2 ซึ่งเป็นพยางค์ลงเสียงหนัก จะมีเสียงสระแตกต่างกัน เช่น ประสีประสา ปะเตลาะปะเทลละ

3. คำซ้ำแบบซ้ำบางส่วน (Partial Reduplication) การซ้ำชนิดนี้ คำ 2 พยางค์บางคำมีคำที่ซ้ำซึ่งจะซ้ำกับพยางค์ลงน้ำหนักแต่เพียงพยางค์เดียว ลักษณะที่ซ้ำนั้นจะซ้ำเสียงสระหรือเสียงสระกับตัวสะกด เช่น กระจุกกระจิก กระจิวหิว แต่ถ้าเป็นคำพยางค์เดียว ส่วนที่ซ้ำจะซ้ำพยัญชนะต้นและสระ แต่ต่างพยัญชนะตัวสะกดและวรรณยุกต์ เช่น คับคั่ง บึกบึน หรือส่วนที่ซ้ำจะซ้ำพยัญชนะต้นแต่สระและพยัญชนะตัวสะกดต่างกัน เช่น จัดแจง ฟันฟาง

4. คำซ้ำแบบประสม (Compound Reduplication) หมายถึงคำประสมพวกที่มีกจะประกอบด้วยสี่พยางค์ และมักจะมีซ้ำกันบางส่วน เช่น กระจององแง กระจององก่องอ

จาก เอกสารและงานวิจัยที่ได้นำมา เป็นตัวอย่างข้างต้นนี้จะ เห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาคำซ้ำตามลักษณะวิธีการซ้ำคำแล้ว นักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่ จะแบ่งคำซ้ำออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ ประเภทที่ซ้ำคำเดิมทั้งหมด หรือซ้ำแบบสมบูรณ์ และประเภทที่ซ้ำคำเดิมเพียงบางส่วน หรือซ้ำแบบไม่สมบูรณ์ แม้ว่าการเรียกชื่อจะต่างกันไม่บ้างก็ตาม อย่างไรก็ตาม ภายใต้อาณาเขตที่เห็นแปลกออกไปโดยการแบ่งย่อยละเอียดลงไปอีก เช่น กาญจนา นาคสกุล ซึ่งได้เพิ่มคำซ้ำแบบ เปลี่ยนเสียงสระ และคำซ้ำแบบประสมเข้ามาด้วย เราอาจพิจารณาได้ว่าคำซ้ำแบบ เปลี่ยนเสียงสระนั้น แท้จริงก็คือคำซ้ำแบบซ้ำบางส่วนนั่นเอง สำหรับคำซ้ำแบบประสมนั้น เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่แตกต่างออกไป ซึ่งก็มักจะประกอบด้วยสี่พยางค์

2. กลุ่มที่ชี้ให้เห็นถึงรายละเอียดในโครงสร้างของคำซ้ำพยางค์

ในระยะหลังนี้ได้มีนักภาษาศาสตร์ได้มุ่งชี้ให้เห็นถึงวิธีการซ้ำคำโดยที่บางท่านได้นำวิธีการทางภาษาศาสตร์เข้ามาอธิบายโครงสร้างของคำซ้ำพยางค์ในภาษาไทย ทำให้สามารถมองเห็นกลไกของวิธีการซ้ำคำได้ชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือศึกษาละเอียดถึง

องค์ประกอบทางเสียงพยัญชนะ เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ เป็นต้น บางท่านก็ได้ทำการเปรียบเทียบองค์ประกอบทางเสียงของคำเดิมกับองค์ประกอบทางเสียงของคำที่นำมาซ้ำ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้มีงานที่น่าสนใจและควรแก่การกล่าวถึงคือ

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ (1979: 247-260) ได้ทำการศึกษาเสียงสระในคำซ้ำภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยได้กล่าวถึงรูปโครงสร้างทางเสียงของคำซ้ำในภาษาถิ่นอีสานว่า ในภาษาถิ่นอีสานมีคำซ้ำอยู่สองแบบ คือคำซ้ำเดี่ยว และคำซ้ำคู่ และได้แสดงให้เห็นรูปของโครงสร้างพยางค์ในคำดังต่อไปนี้

คำซ้ำเดี่ยว

$$C_1V^T(C_2) \longrightarrow C_1V^T(C_2) \cdot C_1V^T(C_2)$$

จากรูปโครงสร้างพยางค์ข้างบนนี้ อธิบายได้ว่า

C_1 หมายถึง เสียงพยัญชนะต้นของคำ

C_2 หมายถึง เสียงพยัญชนะท้ายของคำ ซึ่งอาจจะเกิดหรือไม่เกิดก็ได้

V หมายถึง เสียงสระ

โครงสร้างที่อยู่ต้นลูกศรหมายถึงคำเดิมที่ยังไม่ได้ซ้ำ ส่วนโครงสร้างที่อยู่ปลายลูกศร ซึ่งจะมีสองพยางค์ หมายถึงคำซ้ำ

คำซ้ำคู่

$$C_1V^T(C_2) \cdot C_1V^T(C_2) \longrightarrow C_1V^T(C_2) \cdot C_1V^T(C_2) \cdot C_1V^T(C_2) \cdot C_1V^T(C_2)$$

จะเห็นได้ว่าคำซ้ำคู่ในภาษาไทยถิ่นอีสานมีโครงสร้างที่อยู่ต้นลูกศร ซึ่งเป็นคำเดิม 2 พยางค์ และเมื่อเกิดเป็นคำซ้ำขึ้นก็จะกลายเป็นคำที่มีองค์ประกอบ 4 พยางค์ ดังโครงสร้างของคำที่มีอยู่ปลายลูกศร

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ อธิบายว่าในคำซ้ำเดี่ยว (Single reduplication) แต่ละคำจะประกอบด้วย 2 พยางค์ และแต่ละพยางค์ สามารถแยกออกเป็นองค์ประกอบสำคัญ

ได้ 2 ส่วน คือส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ C_1 หรือเสียงพยัญชนะต้น และส่วนที่คงที่
ได้แก่ $V^T(C_2)$ ซึ่งก็คือเสียงสระ เสียงพยัญชนะ (ถ้ามี) และเสียงวรรณยุกต์
ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

ตารางที่ 4 แสดงลักษณะการซ้ำเสียงในคำซ้ำเดี่ยว (Single reduplication)

C_1	$V^T(C_2)$	C_1	$V^T(C_2)$
k	i:k ⁵	s	i:k ⁵

จากตารางข้างบนนี้จะเห็นว่าทั้งหมดเป็นคำซ้ำเดี่ยว 1 คำ คือ ki:k⁵ si:k⁵
บรรทัดแรกในตารางเป็นรูปโครงสร้างทางเสียงของคำ ในบรรทัดที่ 2 เป็นเสียงของคำซ้ำเดี่ยว
ในภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งมีโครงสร้างของพยางค์ที่ 1 ดังนี้ คือ มีพยัญชนะต้น (C_1) ซึ่งเป็น
องค์ประกอบที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นเสียง k และมีองค์ประกอบที่ไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ 3 ส่วน
คือมีเสียงสระ (V) เป็น i: มีเสียงพยัญชนะท้าย (C_2) เป็น k และมีเสียงวรรณยุกต์ (T)
เป็น 5* และมีรูปโครงสร้างพยางค์ของพยางค์ที่ 2 ดังนี้คือ มีเสียงพยัญชนะต้น (C_1)
เป็น s เสียงสระ (V) เป็น i: เสียงพยัญชนะท้าย (C_2) เป็น k เสียงวรรณยุกต์
(T) เป็น 5

จะเห็นว่าส่วนที่แตกต่างกันของพยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 2 คือส่วนของเสียง
พยัญชนะต้น (C_1) ในคำๆ นี้คือ k และ s

จากการศึกษา อีระพันธ์ เหลืองทองคำ พบว่า เสียงพยัญชนะต้น (C_1)
เสียงพยัญชนะท้าย (C_2) และเสียงสระ (V) อาจจะเป็นเสียงใดๆ ก็ได้ในระบบเสียง
ของภาษาไทยถิ่นอีสาน แต่มีข้อจำกัดบางประการเกี่ยวกับเสียงวรรณยุกต์ กล่าวคือเสียง
วรรณยุกต์ที่เกิดในคำซ้ำจะเป็นเสียงวรรณยุกต์ 4, 5 และ 6 เท่านั้น เช่น

---

* อู เรื่องเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นอีสานได้จาก อีระพันธ์ เหลืองทองคำ
(1976: 251-252)

na: ⁵ ba:n ² bɔn ⁴ - vɔn ⁴	'หน้าบานด้วยความสุข'
dɛ: ² ki:k ⁵ - si:k ⁵	'แดงจัด(อย่างตาแดง)'
dam ² khi: ⁵ - li: ⁵	'คำสนิท(อย่างของกลมๆ)'
khun ⁵ ci:t ⁶ - phi:t ⁶	'เจริญเติบโตช้า(อย่างต้นพืช)'

สำหรับคำซ้ำคู่ (double reduplication)

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะการซ้ำเสียงในคำซ้ำคู่ (double reduplication)

A				B			
C_1	$V_1^T(C_2)$	C_1	$V_2^T(C_2)$	C_1	$V_3^T(C_2)$	C_1	$V_4^T(C_2)$
kh	ɔm ⁵	l	ɔm ⁵	kh	ɛm ⁵	l	ɛm ⁵

สำหรับคำซ้ำคู่ ซึ่งได้แสดงโครงสร้างพยางค์ให้เห็นในตารางข้างต้นนี้นั้นจะพบว่า เสียงพยัญชนะต้น (C_1) เสียงพยัญชนะท้าย (C_2) และเสียงวรรณยุกต์ (T) ของตารางช่อง B จะคงที่เหมือนกับตารางช่อง A แต่เสียงสระ (V_1, V_2, V_3, V_4 หมายถึงเสียงสระในพยางค์ที่ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ) จะเป็นองค์ประกอบที่มีการเปลี่ยนแปลง เสียงสระในพยางค์ที่ 1 และพยางค์ที่ 2 (V_1, V_2) จะเป็นสระหลัง แต่เสียงสระในพยางค์ที่ 3 และพยางค์ที่ 4 (V_3, V_4) จะเป็นเสียงสระหน้า และจะพบว่าเสียงของสระในตาราง A และ B จะเหมือนกันในแง่ของระดับสั้น

สุดาพร ลักษณะนิยนาวัน (2525: 11-34) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์คำซ้ำชนิด อูจารณวิลาส ในแง่ความหมายและรูปแบบของเสียงโดยมุ่งศึกษาคำซ้ำ 2 แบบ คือ

ก. คำซ้ำแบบที่ 1 ได้แก่คำซ้ำต่อไปนี้

ฝึกฝึก	ทุเรียนทุเรียน	กุหลาบกุหลาบ	สมบัติสมบัติ
ฝึกฝึก	ทุเรียนทุเรียน	กุหลาบกุหลาบ	สมบัติสมบัติ

ถ้าสังเกตจากตัวอย่างข้างบนนี้จะพบว่าคำซ้ำดังกล่าวเกิดจากการซ้ำคำโดยให้มีการเปลี่ยนแปลงสระของคำหลัก จากสระอะไรก็ตามไปเป็นสระ ɤ และ ɛ โดยที่เสียงพยัญชนะ

ทุกเสียงยังคงเหมือนเดิม การซ้ำแบบนี้จะมีการเลียนเสียงสั้น-ยาวของสระ เสียงวรรณยุกต์ และการลงเสียงหนักเบาของคำหลักเสมอ ถ้าคำหลัก เป็นคำหลายพยางค์ การเปลี่ยนแปลงเสียงสระจะเกิด เฉพาะกับพยางค์ท้ายของคำ ส่วนพยางค์ที่มาจากหน้าคงซ้ำเหมือนคำเดิม ซึ่งสามารถเขียน เป็นกฎได้ดังนี้

กฎที่ 1

$$\# C_{1-2} V_{1-2} C_{0-1}^T \# \rightarrow \# C_{1-2} V_{1-2} C_{0-1}^T + \underline{C_{1-2} \times_{1-2}} \sim \epsilon_{1-2} C_{0-1}^T \#$$

C = พยัญชนะซึ่งอาจ เป็นพยัญชนะ เดี่ยว (C_1) หรือพยัญชนะผสม (C_2)
ในตำแหน่งต้นคำ ในตำแหน่งท้ายคำ อาจจะไม่มียพยัญชนะท้าย (C_0)
หรือมียพยัญชนะท้ายได้ 1 ตัว (C_1)

V = สระซึ่งอาจ เป็นสระ เดี่ยวสั้น (V_1) หรือสระ เดี่ยวยาว (V_2)
หรือสระประสม (V_2) ก็ได้

T = วรรณยุกต์ซึ่งมีอยู่ห้าหน่วยคือ

วรรณยุกต์ เสียงกลางระดับหรือ เสียงสามัญ (m)

วรรณยุกต์เสียงต่ำระดับหรือ เสียงเอก (l)

วรรณยุกต์เสียงสูงตกหรือ เสียงโท (f)

วรรณยุกต์เสียงสูงหรือ เสียงตรี (h)

วรรณยุกต์เสียงต่ำขึ้นหรือ เสียงจัตวา (r)

ตัวพิมพ์ที่ขีด เส้นใต้ = ส่วนที่สร้างขึ้นใหม่

ตัวอย่างการใช้กฎที่ 1

$$\# C_1 V_1 C_1^l \# \rightarrow \# C_1 V_1 C_1^l + C_1 \times C_1^l \#$$

$$\# \text{phak}^l \# \rightarrow \# \text{phak}^l + \text{ph} \times \text{k}^l \#$$

$$\text{ผัก} \rightarrow \text{ผัก} + \text{เฟ็ก}$$

กฎที่ 2 กฎนี้ใช้กับคำซ้ำหลายพยางค์

$$\# S_1 + S_2 + \dots S_n \# \longrightarrow \# (S_1 + S_2 + \dots S_n) + \underline{(S_1 + S_2 + \dots S_n)} \#$$

$S_1 + S_2 + \dots$ = พยางค์ที่มาข้างหน้าพยางค์สุดท้าย ซึ่งอาจจะมีจำนวน 1 พยางค์ หรือมากกว่า 1 พยางค์ ไม่มีกำหนด

S_n = พยางค์สุดท้ายของคำหลักที่มีหลายพยางค์ อาจจะเป็นพยางค์ ที่ 2, 3, 4 หรือมากกว่านี้ก็ได้ ไม่มีกำหนด

S_N = S_n ที่เปลี่ยนแปลงแล้วตามกฎข้อที่ 1

ตัวอย่างการใช้กฎที่ 2 ในการซ้ำคำว่า "น้ำพริกอ่อน"

$$\# S_1 + S_2 + 'S_n \# \longrightarrow \# (S_1 + S_2 + 'S_n) + \underline{(S_1 + S_2 + 'S_n)} \#$$

$$\# na:m^h + phrik^h + 'ʔɔŋ^l \# \longrightarrow \# (na:m^h + phrik^h + 'ʔɔŋ^l) + \underline{na:m^h + phrik^h + 'ʔɔŋ^l} \#$$

น้ำพริกอ่อน $\longrightarrow$ น้ำพริกอ่อน-น้ำพริกเอ็ง

ข. คำซ้ำแบบที่ 2 ได้แก่

ฝั่งฝัก ทุงทุเรียน กุหล่งกุหลาบ สมบ่งสมบิต

ถ้าสังเกตตัวอย่างข้างบนนี้จะพบว่าคำซ้ำดังกล่าวเกิดจากการซ้ำคำหลักโดยใช้

สระ ๐ และตามด้วยเสียงพยัญชนะนาสิก ŋ เสมอ และคำซ้ำจะปรากฏหน้าคำหลัก

สระ ๐ จะเป็นสระสั้นในทุกกรณีไม่ว่าสระในคำหลักจะเป็นสระสั้นหรือสระยาวก็ตาม ซึ่ง

ต่างจากคำซ้ำแบบที่ 1 คำซ้ำแบบนี้จะมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ และการลงเสียงหนักเบา

ของคำหลักเสมอ ถ้าคำหลักเป็นคำหลายพยางค์การเปลี่ยนแปลงเสียงสระจะเกิดเฉพาะกับ

พยางค์ท้ายของคำ ส่วนพยางค์อื่น ๆ คงซ้ำเหมือนคำเดิม ซึ่งเขียนเป็นกฎได้ 2 กฎ คือ

กฎที่ 1

$$\# C_{1-2} V_{1-2} C_{0-1}^T \# \longrightarrow \# \underline{C_{1-2} \text{ ๐ŋ}^T} + C_{1-2} V_{1-2} C_{0-1}^T \#$$

ตัวอย่างการใช้กฎที่ 1 กับคำว่า "พริก" เป็น "พริงพริก"

$$\begin{aligned} \# C_2 V_1 C_1^h \# &\longrightarrow \# C_2 o\eta^h + C_2 V_1 C_1^h \# \\ \# phrik^h \# &\longrightarrow \# phron^h + phrik^h \# \end{aligned}$$

กฎที่ 2 กฎนี้ใช้กับคำซ้ำหลายพยางค์

$$\# S_1 + S_2 + 'S_n \# \longrightarrow \# (S_1 + S_2 \dots 'S_n) + (S_1 + S_2 + \dots S_n) \#$$

ตัวอย่างการซ้ำคำว่า "น้ำแดง" /na:m^h 'dɛ:ŋ^m/

$$\# na:m^h + 'dɛ:ŋ^m \# \longrightarrow \# (na:m^h + 'dɔŋ^m) + (na:m^h + 'dɛ:ŋ^m) \#$$

น้ำแดง → น้ำดง+น้ำแดง

สุภาพร ลักษณะนิยนาวัน อธิบายว่า คำซ้ำอุจารณวิลาสทั้งสองแบบดังแสดงให้เห็นรูปแบบของเสียงตอนบนนี้ไม่ได้ เป็นเพียงการซ้ำคำเพื่อให้เกิดความไพเราะสละสลวยเท่านั้น แต่มีลักษณะที่มีเกณฑ์ กล่าวคือคำซ้ำแบบดังกล่าวดัง แสดงให้เห็นถึงทัศนคติในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งที่กล่าวถึงนั้น หรือแสดงความรู้สึกในทางตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกับคู่สนทนา อีกกรณีหนึ่ง ผู้พูดต้องการจะแสดงว่าสิ่งที่กล่าวถึงนั้นมีได้มีความสำคัญแต่อย่างไร เป็นสิ่งที่รู้ๆ กันอยู่แล้ว ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญในประโยค

มีวรรณ สิริวัฒน (2525: 97) ได้ศึกษาคำขยายในภาษาถิ่นเชียงใหม่ โดยศึกษาองค์ประกอบของคำซ้ำว่าประกอบขึ้นด้วยกี่พยางค์ ลักษณะโครงสร้างของพยางค์เป็นอย่างไร และได้จำแนกกลุ่มคำซึ่งพอจะกล่าวสรุปได้ดังนี้

ก. คำซ้ำสองพยางค์ แบ่งย่อยเป็น

1. คำที่มีเสียงสระคู่กับสระอึ โดยมีเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะท้ายและวรรณยุกต์เหมือนกัน เช่น

มึคซุ่มซุ่ม (มึคซุ่มซุ่ม, เข้าไค้เข้าไฟ)

เคี้ยวลุ่มลุ่ม (เคี้ยวไม้ถนัดแบบคนไม่มีฟันเคี้ยว)

2. คำที่แต่ละพยางค์มีสระต่างกัน แต่เป็นสระเสียงสั้นทั้งคู่ ซ้ำเสียงวรรณยุกต์ และเสียงพยัญชนะต้น เช่น

หลวมโละเละ (หลวมไหลกเพลก)

คู้ยเมอะมะ (อ้วนเผละ ไม้แข็งแรง)

3. คำที่แต่ละพยางค์มีเสียงสระ พยัญชนะท้ายและวรรณยุกต์เดียวกัน แต่มีพยัญชนะต้นต่างกัน คือมีพยัญชนะต้นเป็น ก, ค เช่น

หอมก้องค้อง (หอมกะหร้อง)

ยาวก้างค้าง (ยาวกะ เหลน เป็น)

4. คำที่แต่ละพยางค์ใช้สระเดียวกันกับคำที่ไปขยาย(ฐาน) ส่วนมากพยางค์ที่ 2 ของคำซ้ำนี้จะไปฟ้องรูปกับคำที่ไปขยาย แต่จะใช้เสียงวรรณยุกต์เดียวกันกับพยางค์ที่ 1 และมีพยัญชนะต้นเป็น ค, ป เช่น

แป็บแป็บแป็บ (แปนแต่)

เป็บเค็บเป็บ (แปนๆใหญ่ๆ เทอะทะ)

5. คำที่แต่ละพยางค์มีเสียงวรรณยุกต์และเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน เช่น

แห้งแท้กแท้ก (แห้งแห้งงก)

ไก้อีกฮึก (บวมฉิ่ง)

6. คำที่มีรูปพยางค์ซ้ำกัน เช่น

เค่งตั้งตั้ง (ตั้ง เปรียะ)

ไหลโละโละ (ไหลแบบพุ่งไปแรงๆ)

7. คำที่ต้องใช้ฐานซ้ำสองคำ โดยใส่คำขยายเข้าระหว่างฐาน 2 คำ ทั้ง 2 พยางค์ จะมีรูปสระและพยัญชนะต้นเหมือนกัน พยางค์ที่ 1 มีสระเสียงสั้นไม่มีตัวสะกด* พยางค์ที่ 2-มีตัวสะกด เช่น

* ในแง่สัทศาสตร์ถือว่าคำในภาษาไทยที่ไม่มีตัวสะกดและมีเสียงสระสั้น เป็นคำหรือพยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์ท้าย เป็นเสียงพยัญชนะกักที่ เส้นเสียง ? ฉะนั้นรูปโครงสร้างของพยางค์จะเป็น CV^T?เสมอ (ผู้วิจัย)

มิดคิมิดคิม (มิดมัว อิดฮัค)

ขาวเผื่อขาวเผือก (ขาวเค็บไปทพค)

ข. คำซ้ำสามพยางค์

มีอยู่ลักษณะเดียว คือ พยางค์ที่ 1 เป็นเสียงสระสั้น พยางค์ที่ 2 และที่ 3 มีรูปสระ พยัญชนะท้าย และวรรณยุกต์เดียวกัน และมีเสียงพยัญชนะต้นต่างกัน เช่น

กว้างคะละคะ (กว้างโคร่งเคร่ง, เกะกะ)

คำ ขะลิ่งลิ่ง (คำทะมิน คำมิด)

ค. คำซ้ำสี่พยางค์ แบ่งย่อยเป็น

1. คำที่พยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 3 มีรูปเหมือนกัน แต่พยางค์ที่ 2 และพยางค์ที่ 4 มีเสียงพยัญชนะท้ายและเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน เช่น

แข็งกะเคอะกะเต็ง (แข็งกระโคกกระเคก)

แดงปะหลิปะลิ่ง (แดงจ้ำ)

2. คำที่พยางค์ที่ 2 กับพยางค์ที่ 3 มีเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน แต่มีเสียงพยัญชนะต้นต่างกัน พยางค์ที่ 3 และพยางค์ที่ 4 มีเสียงพยัญชนะต้นกับเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน แต่มีเสียงสระต่างกัน เช่น

ลายอะหลัดคือแด้ (ลายเล็กๆ เปอเรือๆ เช่นลายผ้า)

กินอะโละไซะชะ (กินของสารพัด ไม่ระมัดระวัง)

3. คำที่พยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 3 มีเสียงสระเหมือนกัน แต่พยางค์ที่ 1 มีเสียงสระสั้น พยางค์ที่ 2 กับพยางค์ที่ 4 มีเสียงสระเหมือนกัน แต่พยางค์ที่ 2 มีเสียงสระสั้น พยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 2 มีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน พยางค์ที่ 3 กับพยางค์ที่ 4 มีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน ทั้ง 4 พยางค์ใช้พยัญชนะต้นเหมือนกัน เช่น

จ้วยคู้คู้มคัม (ช่วยประคับประคองให้ตลอดรอดฝั่ง)

แจ้งหุ่มหุ่มหู่ (สว่างสลัวๆ)

4. คำที่พยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 3 มีรูปเหมือนกัน พยางค์ที่ 2 กับพยางค์ที่ 4 มีสระเสียงเดียวกัน พยางค์ที่ 4 มักมีพยัญชนะท้ายหรือมีเสียงสระยาว ทั้ง 4 พยางค์มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน เช่น

เดี่ยวแอนแอะแอนแอ๊ (เดินตัดจรดแอนไปแอนมา)

ยีนก่งโก๊ะก่งโก (ยีนโก่งโค้ง เกะกะแก๊งก้าง)

5. คำที่พยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 3 มีรูปเหมือนกัน แต่พยางค์ที่ 2 กับพยางค์ที่ 4 มีรูปไม่เหมือนกันเลย เช่น

อู่สะตักสะถ้าน (พูดเสียงสะบัดแบบไม่โท)

เตเถละลาดละลาย (เรือของกระจายกระจาย)

6. คำที่พยางค์ที่ 1 กับพยางค์ที่ 2 มีรูปเหมือนกัน และพยางค์ที่ 3 กับพยางค์ที่ 4 มีรูปเหมือนกัน เช่น

เดี่ยวบงบมชวามชวาม (เดินมะงุ่มมะงาตรา)

ยีนงวะงวะซังซัง (ยีนท่าทำอวด เก่งอวดดี)

จะเห็นได้ว่าวิธีการซ้ำคำในภาษาไทยนั้นอาจซ้ำรูปคำโดยสมบูรณ์หรือซ้ำเพียงบางส่วนก็ได้ ซึ่งในงานของนักภาษาศาสตร์ต่างๆ อาจมุ่งวิเคราะห์ไปในแนวที่แตกต่างกัน แต่ผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอแบบโครงสร้างของคำโดยละเอียดเป็นวิธีที่นำไปสู่การศึกษาคำซ้ำที่ชัดเจนกว่า การมุ่งจำแนกประเภทของวิธีซ้ำคำ

จ. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางเสียงและความหมายของคำซ้ำ

นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้สังเกตเห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางเสียงและความหมายของคำซ้ำ เช่น

ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ (1979: 247-260) ได้ทำการศึกษาคำซ้ำที่ใช้เป็นคำวิเศษณ์และคำคุณศัพท์ ในภาษาไทยถิ่นอีสาน พบว่าสระหลัง (ทั้งสระปากท่อน และ ปากไม่ท่อน) จะแสดงให้เห็นขนาดที่ใหญ่กว่า หรือคำที่สูงกว่า สระตัวกล่าวดังนี้ u o m x ส่วนสระ i e o จะให้ความหมายที่แสดงให้เห็นขนาดที่เล็กกว่าหรือคำที่ต่ำกว่า สำหรับสระ

e a นั้น อาจแสดงให้เห็นถึงความเล็กกว่าหรือใหญ่กว่าก็ได้ เช่น เสียงสระ a เมื่อเกิดคู่กับเสียงสระ e จะให้ความหมายถึงความใหญ่กว่า แต่ถ้าเกิดคู่กับเสียง o จะให้ความหมายถึงความเล็กกว่าหรือน้อยกว่า เช่น

khieu ¹	cum ⁴ - kum ⁴	เขี้ยว	(เขี้ยวของขนาดใหญ่อยู่ไกล)
khieu ¹	cim ⁴ - kim ⁴	เขี้ยว	(เขี้ยวของขนาดเล็กอยู่ใกล้)
kw:ŋ ²	co? ⁴ - ko? ⁴	กอง	(กองขนาดใหญ่)
kw:ŋ ²	ci? ⁴ - ki? ⁴	กอง	(กองขนาดเล็ก)
hu: ³	cu: ⁴ - vu: ⁴	หุ	(หุขนาดใหญ่)
hu: ³	ci: ⁴ - vi: ⁴	หุ	(หุขนาดเล็ก)
ba:n ²	kha:n ⁵ - la:n ⁵	บาน	(บานเต็มที่เหมือนเห็ด)
ba:n ²	khe:n ⁵ - le:n ⁵	บาน	(บานเล็กน้อยเหมือนเห็ด)

สุดาพร สักขนิยานาวิน อธิบายว่าคำซ้ำอย่างคำ ผัก ผัก, ทุรงทุเรียน สมบัติสมเปิด กับอีกกลุ่มหนึ่ง เช่นคำ ผ่งผัก ทุรงทุเรียน สมบ่งสมบัติ จะเป็นกลุ่มที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งที่กล่าวถึงนั้น หรือแสดงความรู้สึกในทางตรงข้ามหรือขัดแย้งกับคู่สนทนา หรือผู้พูดต้องการจะแสดงว่าสิ่งที่กล่าวถึงนั้นมิได้มีความสำคัญแต่อย่างใด ซึ่งทำให้เห็นได้ชัด เจนว่าเสียงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความหมายของคำอย่างมีระบบ

ประคอง นิมมานเทมิตร (2519: 56) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของความหมายและเสียงสระในคำขยายบางคำในภาษาอีสาน ไว้ว่า ในการใช้เสียงสระบอกขนาดของวัตถุ ภาษาอีสานใช้เสียงสระ อิ อี แอะ แอ และ เอาะ ออ บรรยายลักษณะที่ปรากฏของสิ่งที่มีขนาดเล็ก ส่วนของที่มีขนาดใหญ่ใช้เสียงสระ อะ อา อี อือ เอะ เอ ุ อุ และ โอะ โอ โดยมีหลักว่า

1. สระกึ่งคำหลัง (เอาะ ออ) ใช้บรรยายลักษณะที่ปรากฏของสิ่งที่มีขนาดเล็ก เมื่อจะบรรยายลักษณะของสิ่งที่มีขนาดใหญ่ ก็จะเปลี่ยนไปใช้เสียงสระ โอะ หรือ โอ ซึ่งเป็นสระกึ่งสูง และเป็นสระหลังเหมือนกัน เช่น

ก่องจ่อ   อาการนั่งยองๆ ท่อตัวไม้ฝั่งผาย (ของคนที่มีรูปร่างเล็ก)

โก่งใจ   อาการนั่งยองๆ ท่อตัวไม้ฝั่งผาย (ของคนที่มีรูปร่างใหญ่)

คอดลอด   ลักษณะของสิ่งกลมซึ่งค่อนข้างยาว (เล็ก)

โคล โลด   ลักษณะของสิ่งกลมซึ่งค่อนข้างยาว (ใหญ่)

2. สระกึ่งคำหน้า (แอะ แอ) ใช้บรรยายลักษณะที่ปรากฏของสิ่งที่มีขนาดเล็ก

เมื่อจะบรรยายของที่มีขนาดใหญ่ อาจใช้เสียงสระ เอะ หรือ เอ ซึ่งเป็นสระกึ่งสูงหน้า เช่น

แคดแลด   ลักษณะของสิ่งที่ยื่นยาวหรือแลบออกมา (เล็ก)

เคด เลด   ลักษณะของสิ่งที่ยื่นยาวหรือแลบออกมา (ใหญ่)

3. สระสูงหน้า (อิ อี) ใช้ในคำขยายที่บรรยายลักษณะที่ปรากฏของสิ่งที่มีขนาดเล็ก จะ เปลี่ยน เป็นสระกลางค่อนข้างไปทางหลังที่ เป็นสระสูง เหมือนกัน (อิ อือ) เมื่อจะบรรยายลักษณะที่ปรากฏของสิ่งที่มีขนาดใหญ่ เช่น

จิ้งปิ้ง   ลักษณะที่ เบ้นรูที่ทะลุตลอด (เล็ก)

จิ้งปิ้ง   ลักษณะที่ เบ้นรูที่ทะลุตลอด (ใหญ่)

หึ่งวึ่ง   ลักษณะที่ยื่นหรือกางออกมา (เล็ก)

หึ่งวึ่ง   ลักษณะที่ยื่นหรือกางออกมา (ใหญ่)

4. สระกึ่งคำหน้า (แอะ แอ) ใช้ในคำขยายที่บรรยายลักษณะที่ปรากฏของสิ่งที่มีขนาดเล็กบางคำ เมื่อจะบรรยายลักษณะของสิ่งที่มีขนาดใหญ่ จะเปลี่ยนเสียงสระ เออะ หรือ เออ ซึ่งเป็นสระกึ่งสูงกลางหรือ เบ้นสระอา ซึ่งเป็นสระต่ำกลาง ซึ่งมีฐานที่เกิดไปไกลกันนัก เช่น

แกกแวก   แหว่ง (เล็ก)

กากวาก   แหว่ง (ใหญ่)

แจ่มแจ้ง	ลักษณะของสิ่งที่มีรูปร่างสูงโปร่ง	(เล็ก)
จ่างฮ้าง	ลักษณะของสิ่งที่มีรูปร่างสูงโปร่ง	(ใหญ่)
แว้งแว้ง	อาการของสิ่งที่เป็นใบกลมพัดไป	(เล็ก)
เว้งเว้ง	อาการของสิ่งที่เป็นใบกลมพัดไป	(ใหญ่)

อาจกล่าวได้ว่าการใช้เสียงสระบอกขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กนั้น มีความสัมพันธ์กับความ สูง- ต่ำ หรือตำแหน่ง หน้า-หลัง ของสันในการออก เสียงสระ

อภิรดี อุดมณีสวัสดิ์ (2526) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของเสียงสระ และความหมายของคำซ้ำในภาษาไทย โดยได้จำแนกคำซ้ำ 2 พยางค์ ในภาษาไทยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

ก. กลุ่มที่ไม่มีข้อจำกัดของคู่สระที่เกิดร่วมกันในพยางค์ที่ 1 และพยางค์ที่ 2 กล่าวคือสระในพยางค์หลักจะเป็นสระใดๆ ก็ได้ แต่สระในพยางค์ซ้ำจะต้อง เป็นสระใด สระหนึ่งในสระต่อไปนี้

1. สระกลาง-กลาง /ɤ/
  2. สระหน้า-ต่ำ /ɛ/ หรือสระหลัง-กลาง-สั้น /o/
- ตามด้วยพยัญชนะนาสิก/ŋ/

เช่นคำว่า กินเกิน ตีแค น่งนึ่ง

จากการศึกษาพบว่า คำซ้ำที่มีกระบวนการเกิดแบบนี้จะมีความหมายแสดงถึงทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อสิ่งของหรือบุคคล ในแง่ไม่สู้ดีนัก

ข. กลุ่มที่มีข้อจำกัดของคู่สระที่เกิดร่วมกันในพยางค์ที่ 1 และพยางค์ที่ 2 ไม่ว่า คำหลักจะอยู่หน้าหรือหลัง ซึ่งจำแนกได้เป็น

1. คำซ้ำที่มีพยางค์หลัก มีอยู่ 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1   ก) คำซ้ำที่มีพยางค์หลักซึ่งมีรูปแบบสระ เป็นสระหลัง-สระหน้า เช่น
บูบิบ   หุกหวิด   คลอนแคลน

- ข) คำซ้ำที่มีพยางค์หลัก ซึ่งมีรูปแบบสระเป็น สระสูงหรือกลาง-สระต่ำ
เช่น จริงจ้ง อุอะ ทรุหฺรฺรา

จากการศึกษาพบว่าคำซ้ำในข้อ ก, ข นี้มีความหมายที่แสดงถึงการเพิ่มน้ำหนัก
ความหมายของพยางค์หลักที่เกี่ยวกับลักษณะ หรืออาการของสิ่งหรือบุคคลต่างๆ ซึ่งผู้พูดใช้คำ
เป็นเครื่องรับสื่อให้มีมากขึ้น

กลุ่มที่ 2

- ค) คำซ้ำที่มีพยางค์หลักซึ่งมีรูปแบบสระเป็น สระหลัง-สระหน้า
เช่น กรุ่งกริ่ง ไบลก เขลก ออกแอก
- ง) คำซ้ำที่มีพยางค์หลักซึ่งมีรูปแบบสระเป็นสระสูง หรือกลาง-สระต่ำ
เช่น กิงกั๋ง เอ็กอ้าก ดิงดั่ง

จากการศึกษาพบว่าคำซ้ำในข้อ ค), ง) นี้มีความหมายที่แสดงถึงการเพิ่มน้ำหนัก
ความหมายของพยางค์หลักที่เกี่ยวกับปริมาณหรือจำนวนของเสียงซึ่งผู้พูดใช้พูด เป็น เครื่องรับสื่อ
ให้มีมากขึ้น

กลุ่มที่ 3

- จ) คำซ้ำที่มีพยางค์หลักซึ่งมีรูปแบบสระเป็นสระหลัง-สระหน้า
เช่น โย่งแย่ง ย้อวแย่ง
- ฉ) คำซ้ำที่มีพยางค์หลักซึ่งมีรูปแบบสระเป็นสระสูงหรือกลาง-สระต่ำ
เช่น คิกคัก ริกรัก วิว้าด

จากการศึกษาพบว่าคำซ้ำในข้อ จ), ฉ) ข้างบนนี้มีความหมายที่ เป็นการเพิ่มน้ำหนัก
ความหมายของพยางค์หลักโดยอาจจะมีการ เปลี่ยนแปลงความหมายของพยางค์หลักบ้าง เล็กน้อย

2. คำซ้ำที่ไม่มีพยางค์หลัก มีอยู่ 2 กลุ่มย่อย คือ

กลุ่มที่ 1

- ก) คำซ้ำไม่มีพยางค์หลักที่มีรูปแบบสระเป็นสระหลัง-สระหน้า
เช่น กิง เก็ง โห่งผาง
- ข) คำซ้ำไม่มีพยางค์หลักที่มีรูปแบบสระเป็นสระสูง หรือกลาง-สระต่ำ
เช่น จี้จ่า ซิคซาด เออะอะ

จากการศึกษาพบว่าคำในกลุ่มที่ 1 ข้างบนนี้ มีความหมายที่บอกลักษณะเกี่ยวกับเสียง
ซึ่งใช้พูดเป็น เครื่องรับสื่อ

กลุ่มที่ 2

- ค) คำซ้ำไม่มีพยางค์หลัก ที่มีรูปแบบสระเป็นสระหลัง-สระหน้า
เช่น โฉเฉ โยเย วอมววม
- ง) คำซ้ำไม่มีพยางค์หลักที่มีรูปแบบสระ เป็นสระสูง หรือกลาง-สระต่ำ
เช่น ขรุขระ เบะมะ เงอะงะ

จากการศึกษาพบว่าคำซ้ำในกลุ่มที่ 2 นี้ มีความหมายที่บอกลักษณะ เกี่ยวกับอาการ ทำทาง หรือแสงที่โชติตา เป็น เครื่องรับสื่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงและความหมายของคำซ้ำส่วนใหญ่ จะ เป็นการศึกษา เสียงสระที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความหมาย อีระพันธ์ เหลืองทองคำ และ ประคอง นิรมานเหมินทร์ พบว่าเสียงสระในภาษาไทยถิ่นอีสานมีความสัมพันธ์กันโดยตรงกับการให้ความหมายในเชิงขนาดของวัตถุ กล่าวคือเสียงสระกลุ่มหนึ่งจะให้ความหมายว่า วัตถุที่กล่าวถึงนี้มีขนาดเล็ก ในขณะที่เสียงสระอีกกลุ่มหนึ่งแสดงความหมายว่าวัตถุที่กล่าวถึง นั้นมีขนาดใหญ่ สุคาพร สักขนิยานาริน และ อภิรติ ฤคมนตรีสุวัฒน์ ได้พบว่ามีคำซ้ำอยู่ กลุ่มหนึ่งที่มีโครงสร้างของคำที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการให้ความหมายที่บ่งบอกทัศนคติ (attitude) ของผู้พูดต่อสิ่งของที่กล่าวถึงนั้น ซึ่งเป็นความหมายที่นอกเหนือไปจากความหมาย ประจำคำ นอกจากนั้น อภิรติ ฤคมนตรีสุวัฒน์ ยังได้ศึกษาคำซ้ำโดยคำนึงถึงพยางค์หลักของคำ และพบว่า รูปแบบของ เสียงสระในคำซ้ำที่มีพยางค์หลักมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความหมาย ของคำ ซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่มีความหมายแสดงถึงการ เพิ่มน้ำหนักความหมายของพยางค์หลักที่ เกี่ยวกับ ลักษณะหรืออาการของสิ่งหรือบุคคลต่างๆ ซึ่งผู้พูดใช้คำ เป็น เครื่องรับสื่อ ให้มากขึ้น
2. กลุ่มที่มีความหมายแสดงถึงการ เพิ่มน้ำหนักความหมายของพยางค์หลักที่ เกี่ยวกับ ปริมาณหรือจำนวนของ เสียงซึ่งผู้พูดใช้ เป็น เครื่องรับสื่อ ให้มากขึ้น
3. กลุ่มที่มีความหมายแสดงถึงการ เพิ่มน้ำหนักความหมายของพยางค์หลัก โดยอาจ จะมีการเปลี่ยนแปลงความหมายของพยางค์หลักบ้าง เล็กน้อย

นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบของ เสียงสระในคำซ้ำที่ไม่มีพยางค์หลักก็มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความหมายของคำซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่มีความหมายที่บอกลักษณะเกี่ยวกับเสียง ซึ่งใช้หู เป็น เครื่องรับสื่อ
2. กลุ่มที่มีความหมายที่บอกลักษณะเกี่ยวกับอาการ ทำทาง หรือแสงที่ต้องใช้ตา เป็น เครื่องรับสื่อ